

Birlik ve Vefa Buluşması "Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin 100'üncü Yılı"

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Cumhuriyetin ilk yılları olmasına, sahip olunan kıt kaynak ve ekonomik sorunlara rağmen "Havacılık" konusunu ülke gündeminin ilk sıralarına alınmıştır. Bu kapsamda, askeri havacılık ihtiyacı hava araçlarının üretimi ve bakım-onarım konularında faaliyetli göstermek üzere,

- T.C. Müdafaa-i Milliye Vekekâleti (3,5 m DM),
- Junkers Flugzeugwerke A.-G. (3,5 m DM),

arasında.

Ankara'da 15 Ağustos 1925 günü imzalanan anlaşmaya göre kurulan Tayyare ve Motor Türk Anonim Şirketi (TvMTAŞ) tarafından,

- Dolaylı destekle, askeri yapıda **Eskişehir Tayyare Tamirhanesi (ETT)**
- Doğrudan, özel girişim yapısında **Kayseri Tayyare Fabrikası (KTF)** tesislerinin oluşturularak 1926 yılında faaliyete geçirilmesi sağlanmıştır.

Bu tesisler "Ulusal Havacılık Endüstrisi" içindeki ilk tesislerdir; bu nedenle çalışmalarında 2026 yılı,

"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü"

olarak tanımlanmıştır.

Hani, "Hatırladığını hissettirerek geçmişe sadakati, güne teşekkürü ve geleceğe umudu kapsar VEFA, en yüce erdemidir insanın..." sözümü kanıtlarcasına...

...vefa sahibi **Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları (ETTE)** tarafından oluşturulan bir organizasyon ekibi tarafından planlanan etkinliklerden ikincisi, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi yönetimi ile iş birliğinde, bir "Birlik ve Vefa Buluşması" olarak gerçekleştirildi.

ETTE aile üyeleri ve konuklarının da katıldığı bu etkinlik,

- ETE katkıları ile 1990'lı yılların başında oluşturulan,
- Çoğunluğu ETE başkan ve üyeleri tarafından TMMOB Makine Mühendisleri Odası içinde ilk oluşturulmuş "Havacılık Komisyonu" tarafından "3'üncü Boyut" kazandırılarak geliştirilen, ve bugün "Vecihi Hürkuş Havacılık ve Teknoloji Parkı" olarak anılan tesiste,

Açılış Hitapları

Osman DEMİR (Teknisyen ETE)

Dr. Ahmet ATAÇ (Tepebaşı Belediye Başkanı)

Panel

Abdullah BAŞ (Teknisyen ETE)

Zeliha AZİRET (Mühendis ETE)

Dr. S. Sırrı KABADAYI (Emektar, Öğretmen)

Fuat KESKİN (Teknisyen ETE)

Program Harici Hitaplar

Prof. Dr. Hasan Fehmi TÖRE (Teknisyen ETE)

Bora ÇAĞLAR (Subay Mühendis ETE)

Didem AYDINMAKİNA TEZİÇ (Subay Mühendis ETE V.)

Can EREL (Subay Mühendis ETE)

Birlik ve Vefa Pilavı

Programına uygun olarak 3 Mayıs 2026 günü gerçekleştirilmiştir.

Temin edilebilen panelist konuşma metinler...

...ve hitaplar Ek-A içinde sunulmaktadır.

Çok istemesine rağmen, mazereti nedeni ile bu etkinliğe katılmayan Dr. Fazıl AYDINMAKİNA için hazırlanan "Vefa Plaketi", kendisinin vekili olarak toplantımıza katılan kızı, sevgili Didem'e sunulacaktı; organizatör emektarlar bu görevi benden rica ettiler...

Sahneye çıkarken aklımda Fazıl ağabeyim ile yıllar önce yaptığım söyleşi geldi; plaketi aldım, Didem'in gözlerine bakarak elini sıkarken, o söyleşi sonundaki,

"Kendisini sevenin eşini ve çocuklarını seveceğini, komşunu seveceğini, fabrikasını ve ülkesini seveceğini ve böyle bir ülke sevgisi ile dünyayı fethedebileceğini düşünüyordum: herkese kendisini sevmeyi emrettim!

...

Aile ve toplumsal bütünlüğün sorunların paylaşılmasına sebep olacağını ve dayanma gücünü ve cesaretini artırarak büyük imkân sağlayacağını düşünüyordum; çalışma arkadaşlarımla eşleri arasında da dayanışmayı özendirirdim."

cümleleri aklıma geldi, ardımdaki asırlık köke sahip Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları'na baktım; gözüme hangar tozu kaçtı yine, çenem titredi... Bu an da seçkin mesleki anılarımın arasında!

Onlarca yıllık anı ve iyi dilekleri kapsayan söyleşiler eşliğinde yenilen "**Birlik ve Vefa Pilavı**" bundan sonraki etkinlikler açısından da anlamlı ve lezzetli bir referans oluşturmuştur.

Uzun bir süreden sonra, o yüce "Endüstriyel Ocak" ve "Havacılık Mabedi"nde beraber görev yaptığım, bu güzle şehir sayesinde tanıdığım dostlarla kısıtlı bir süre de olsa bu yıl gerçekleştirdiğimiz bu ikinci etkinliği (öncesi - sırası - sonrası ile) düşünen, projelendirerek hayata geçirenleri, katılıp değer katanlara müteşekkirim, canı- gönülden.

Bu vesile ile, ulusal hava ve uzay ekosistemlerimizdeki gelişmelerin oluşumu ve hayata geçmesine olanak sağlayanları, bunun için emek veren "Uçan" ve "Uçuran" tüm meslektaşlarımızı şükranla ve saygıyla anarak günümüzdeki meslektaşlarımızın her birine güven içinde emniyetli uçuşlar diliyorum 🍀.

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin Yüzüncü Yılı Anısına...

*Büyüdüğ'e geldik uçak sesiyle.
Ninni söy'lerdi annemiz bize.
Bir cıvata perçinle başladık göreve
Simge olduk kalitede göklerde.*

*Sahin olur alın terimiz
Uçar göklerde eserimiz
Çelik kanat dediler eserlerimize
Güven verdik ülkede herkese.*

*İstikbal göklerde bunu biliyoruz
Tekniği kaliteyi nakşediyoruz
Bir umut dediler her birimize
Bilgiyi verdik vatan heptimiz size*

*Bir motor dediler binler verdik
Güçlü desteği savunmaya verdik
Bir damla cıvayla bas koyduk yola
Gurur olduk ülkemde uçakla motorla*

*Bir bahar yeli gibi estik ülkede
Yağmur damlası gibi dönüştük sellere
Gururlu dur ordumuz bizlerle
Güven cesaret simgesi olduk göklerde*

*Kim dost, kim düşman biliriz biz
Hepsine ayrı ses veririz
Dalgaları üçka şanlı bayrak bu ülkede
Vatan uğruna daha ne hizmetler veririz.*

~Mustafa Kemal AVCI

Not (1) Bu etkinliğin ertesi gününde, sayesinde yaşadığımız "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" gururu ve samimi birlikteliğin oluşturduğu duygularla bir ETTE olan sevgili Mustafa Kemal AVCI'nın gönderdiği şiirini de paylaşmak istedim:

Not (2): Nerede ise yapım ve gelişim zamanlarından 30 yıl sonra yakalayabildiğim bu fırsat ile "Havacılık Müzesi" olarak hayal ederek başlattığımız, dünyanın en gelişmiş Hava Müzesi (National Museum of the USAF) ile "Kardeş" yaparak eğitim araçları, belgeleri, bilgileri de temin edilmesini sağlayarak bıraktığımız bu tesisi gezip inceleme zamanım oldu; yorumlarımı özel bir başka makale içinde kapsayacağım.

Ekler:

Ek-A (Açılış Hitapları ve Panelist Konuşma Metinleri, 12 sayfa)

Ek-BC (İletişim Araçlarında " Birlik ve Vefa Buluşması", 1 sayfa)

Yaşasın Türk Tayyareciliği!

"Açılış Hitabı" ~Osman DEMİR "Birlik ve Vefa Buluşması"

Sayın Komutanım, Sayın Belediye Başkanım, Kıymetli Protokol Üyeleri, Değerli Misafirler ve Basın Mensupları,

Cumhuriyetimizin sanayi tarihinde müstesna bir yere sahip olan bu anlamlı gün vesilesiyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada sadece bir fabrikanın kuruluşunu kutlamak için değil; alın terinin, vatan sevgisinin ve çelikten bir iradenin hikâyesini yeniden solumak için toplandık. Hepiniz hoş geldiniz,

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi, kurulduğu ilk günden bu yana sadece uçakların onarıldığı bir atölye olmamıştır. Burası, imkânsızlıklar içinde bir milletin gökyüzündeki istikbalini inşa edenlerin evidir. Bizler, o yağ kokulu tulumların içinde, perçin seslerinin arasında sadece makineleri değil, sarsılmaz bir birlik ve beraberlik ruhunu da birleştirdik.

Fabrikamızın temelinde, o günkü kısıtlı imkânlara rağmen "İstikbal göklerde" vizyonuna inanmış kahramanların emeği vardır. Bizler o Uçakların, Motorların ve tezgâhların başında sabahladığımızda, aslında sadece birer teknisyen, mühendis ya da işçi değildik; bizler Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinin göklerdeki nöbetçileriydik.

Bugün üzerinde titrediğimiz milli havacılık projelerimizin temelleri, işte burada bu şehrin tozlu hangarlarında, elleri yağ içinde ama gözleri ışıltılı teknisyen ve mühendislerimiz tarafından atıldı.

Değerli Misafirler,

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi olarak andığımız fabrikamızın yüzüncü yıl tanıtım etkinliği vesilesiyle bir kez daha hatırlıyoruz ki; geçmişini bilmeyen, geleceğini kuramaz!

Eskişehir Tayyare Tamirhanesinin mirası, bizlere sadece bir tarih değil, bir sorumluluk yüklemektedir. Bu sorumluluk uçaklarımız gökyüzünde daima en yüksekte ve çok sesli uçuş sorumluluğudur. Fabrikamızda yapılan çalışmalar sayesinde Türkiye'de havacılık teknolojisi ve teknik bilgi birikimi oluşmuştur. Tamirhanede çalışan ustalar, Teknisyenler ve mühendisler Türk havacılığın ilk teknik kadrolarını oluşturmuştur. Bu kadrolar daha sonra Türkiye'deki diğer havacılık kurumlarının gelişmesine katkı sağlamıştır. Zamanla şehrimizde havacılık kültürü gelişmiş ve birçok havacılık kurumu burada faaliyet göstermeye başlamıştır.

Cumhuriyetimizin sanayi hafızasında önemli bir yere sahip olan Eskişehir Tayyare Tamirhanesi mirasını yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak tarihini ve değerlerinin tanıtım amacıyla düzenlediğimiz yüzüncü yıl tanıtım etkinliğimize sizleri ve arkadaşlarınızı aramızda görmekten onur duyuyoruz.

Bugünkü buluşmamızın adı "**Vefa**"dır. Yıllar geçse de, saçlarımıza aklar düşse de o günkü "Abi-Kardeş" hukukumuzun hiç eskimediğini görmek en büyük mutluluğumuzdur. Bizler bir uçağın kanadını onarıırken ve Motorun montajını yaparken birbirimize nasıl omuz verdiysek, bugün de aynı ruhla bir aradayız. Bu fabrika bize sadece teknik beceri değil, bir aile olmayı öğretti

Şehrimizin havacılık tarihindeki öncü rolünü, emekçi ustalarımızın alın terini ve yüz yıllık birikimimizi birlikte hatırlamak ve anlatmak için bir araya geliyoruz.

Bu sadece bir tanıtım değil; geçmişimize sahip çıkma, geleceğe iz bırakma buluşmasıdır. Hep birlikte daha güçlü, daha görünür ve daha bilinçli bir topluluk olmak için sizlerin her zaman desteklerini bekliyoruz.

Gençlerimize diyoruz ki,

"Biz emektarlar olarak, kurumumuzda yıllarca çalışarak havacılık kültürünü oluşturan ve bugün bu mirası sizlere aktarmayı görev bilen kişileriz.

Sizler bu köklü meslek geleceğinin geleceğisiniz; çalışarak, öğrenerek bu mirası daha ileriye taşıyacağınıza inanıyoruz.

*Bir asır önce ustalarımız gökyüzüne emek verdi; yarın bu mirası sizler daha ileriye taşıyacaksınız
Bu çatı altında; emeğin alın teri; görev aşkının izleri ve millet sevdasının en güçlü hali vardır
Nice zorluklar aşıldı, nice emekler verildi ve bugün bu büyük miras dimdik ayaktadır!"*

Bu onurlu geçmişi omuzlarında taşıyan kıymetli komutanlarımızı, subaylarımız ve tüm personelimizi yürekten selamlıyor, şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu etkinliğin hayata geçmesinde emeği olan başta Tepebaşı Belediye Başkanımıza ve personeline ayrıca Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarlar grubuna teşekkür ediyor; anılarımızın tazelendiği, dostluklarımızın pekiştiği bu güzel buluşmanın hepimiz için unutulmaz olmasını diliyorum.

Gökyüzümüz hür, birliğimiz daim olsun.

Saygılarımla...

"Panel Konuşması" ~ Abdullah BAŞ

"Birlik ve Vefa Buluşması"

Değerli Konuklar, Gök Yüzündeki Uçan Her Savaş Uçağında Elleri Değmiş Emek Vermiş Sevgili Emektar Arkadaşlarım,

Selahattin (Reşit) Alan'ı ve Müdafaa-i Milliye Vekâleti (bu günkü adıyla Milli Savunma bakanlığı) tarafından "Cumhuriyet'in Onuncu Yılı" için hazırlanan ve Eskişehir Tayyare Tamir Fabrikası'na (ETTF) görev olarak verilen "MMV-1 Tayyaresi Prototipi Projesi" mühendisi olduğunu bilir misiniz?

Yüce Önder ATATÜRK'ün "...sizleri bir kıvılcım olarak gönderiyoruz; alevler olarak dönmelisiniz!" sözü ile yurt dışına eğitime gönderilen gençlerimizden biri, ALAN.

Fransa'da eğitim görür gökyüzü matematiğini, rüzgarın geometrisini öğrenir mezun olduğunda iki unvanı olur; Türkiye Cumhuriyeti'nin İLK "Tayyare Mühendisi" ve askeri bröveli "Pilot" olarak yurda döner ve mecburi hizmeti için Eskişehir Tayyare Tamir Fabrikası'na atanır.

Müdafaa-i Milliye Vekâleti-1 (MMV-1) olarak isimlendirilen eğitim ve keşif tayyare projesini hazırlar ve prototip imalatını da 1932 yılında tamamlayarak Cumhuriyet'in onuncu yılına yetiştirir. Test uçuşunu başarıyla gerçekleştiren bu uçağın üretimi için gerekli destekler sağlanamayınca uçak prototip olarak kalır. Eskişehir'de 35 yıl sonra yaşanacak (1961) "Devrim otomobili" projesinin kaderi ile benzer görünmesine rağmen Devrim Otomobili daha şanslıdır! Bu gün Devrim Otomobili TURASAŞ'ta ziyaretçi akınına uğruyor.

Daha sonra Selahattin Alan, Eskişehir Tayyare Tamir Fabrikası'ndaki görevinden 1935 yılında ayrılır ve Mehmet Nuri Demirağ Tayyare Atelyesi'nde kendisi ile iş ortaklığı kurar; çok hızlı bir şekilde Nu.D.36 tayyare projesini hayata geçirir ve Nu.D.38 tayyaresinin tasarımını hazırlar.

Selahattin Alan kendi tasarlayıp ve baş mühendisi olarak üretimini yaptığı Nu.D.36 tayyaresi ile 13 Temmuz 1938'de Eskişehir'e uçuşunda İnönü Havaalanı pistine iniş yaparken talihsiz bir şekilde pist kenarına kazılmış hendeğe takılarak kaza geçirir ve 37 yaşında havacılık için geldiği ilk görev yeri Eskişehir'de yine havacılık yolunda hayatını kaybederek ulusal havacılık endüstrimizin ilk şehidi olur.

Bilindiği üzere Selahattin Bey, ülkemizin yetiştirdiği ilk ve en önemli tayyare mühendislerinden birisi olup eğitimi sonrası çok büyük projeleri çok kısa sürede gerçekleştirebilmiştir.

Selahattin ALAN, Nu.D.36 Kazası
İnönü, 13 Temmuz 1938

Bugün yüzüncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz ve benim de 30 yıllık emektarı olduğum fabrikanın böyle bir uçak yaptığını geçtiğimiz ay yaptığımız seminerde önceki Jet Revizyon Müdürü ve Teknik Yönetim Başkanı'mız emekli albay Can EREL anlatılınca öğrenmişim... Çok etkilendik!

Can bey, 2020 yılı sonbaharında, zamanın İnönü Belediye Başkanı'nın alan rezerv ettiğini bildirerek bir AnıtPark için acil uygulama projesi rica ettiğini ancak -ihale dosyası dahil- bila bedel üç ayda hazırlanan dosyaların sümen altına alınarak şu ana kadar hayata geçirilemediğini belirtmektedir

Biz Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları, uğruna canını verdiği ürünleri ile Eskişehir'imizin "Havacılık Şehri" olarak anılması gerekçelerinin en önemlilerinden biri olarak Selahattin Alan adının şehrin endüstriyel girişimlerinde, akademik kurumlarında, hava alanında ve doğal olarak, emeğimizle oluşturduğumuz, bugün "Havacılık ve Teknoloji Parkı" olarak adlandırılan tesiste yaşatılmasını önemsiyor, bu konuda tüm yetkililerden ilgi bekliyoruz.

Ayrıca Eskişehir Tayyare Fabrikası Emektarları olarak, ilimizde özellikle havacılık toplantılarında ve etkinliklerinde armağan olarak sunulacak fidanların dikileceği "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" isimli bir hatıra ormanımız da olsun istiyoruz.

Değerli katılımcılar, bizler bu toplantıya katılan çoğumuz altmışlı - yetmişli yıllardaki Eskişehir'imizin yoksul kenar mahalleleri ve köylerinden bir an önce ekmeğini kazansın diye o zamanki çırak okulları, sanat okullarının zorlu sınavlarını kazanmış seçkin çocuklarıydık. Şimdi emektarı olduğumuz iş yerimize de girmek zorlu sınavlar sonucu oluyordu. Tayyare Fabrikasına girmek için, "...hamili kart yakinimdir" yazılı kartvizitler bilinmiyor, torpil - hatır gönül işlemiyordu.

Ayrıca, iş veren vekillerimiz ve mühendis yöneticilerimiz de birer seçkin emektarlardı, onlarda zorlu sınavlardan geçip fabrikamıza amir, müdür, komutan olmuşlardı...

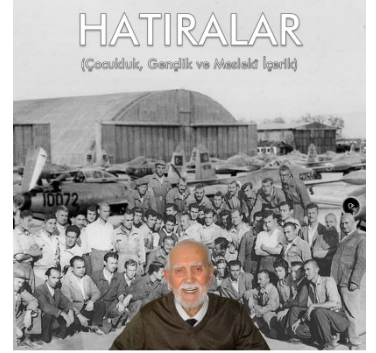
Bu nedenle, iş yerimizin seçkin insanlardan oluştuğu bir gerçektir.

Ben, Şubat 1985 soğuşunda Tayyare Tamirci olarak başladığım, son 8 yılında sendika yöneticisi olarak görev yaptım. Sendikamızın 2015 yılı genel kurulunda aday olmayarak 14 Nisan 2015 günü 30 yıllık hizmet süremi tamamlayarak emekli oldum.

Sendikamızın kuruluşundan önce, 1951 yılında İmalat Atelyesinde bir işinin babasının cenazesinde gerekli parayı bulamamasından dolayı arkadaşlar arasında toplanan parayla defin işlemleri yapılır; bu durum pek çok insanı etkiler... Akabinde Tayyare Tamir Postabaşı Hasan Malalı'nın önerisiyle her çalışandan aylık 25'er kuruş para toplanarak bir yardım Sandığı oluşturulur. Ki, bu sandık daha sonra -yine bu güzel şehre bir Eskişehir Tayyare Tamirhanesi armağanı olan- HASYA'mızın temelini oluşturur.

Sendikal görevimde, mali sekreter olmam sebebiyle pekçoğu Cumhuriyet yaşadı üyelerimizle tanışma fırsatı buldum; tarihe olan merakım nedeniyle o kuşaktan anılarını dinledim.

Bunlardan birisi de 1925 doğumlu, 1941 yılında Çırak Okulu'muzda iş hayatına başlamış İsmail ASANER idi... "İyi ki"lerimden en önemlisi İsmail Amca ile yolumun kesişmesi oldu. Onun hatırlarından sendikamızın 60 yıllık tarihçesini yazma fırsatı buldum. Technical Order (TO) kısmının kurulmasında Hava Kuvvetleri Teknik Emri (HKTE) sisteminin kuruluş hazırlığında emeği yadsınamayacak kadar önemli biri İsmail Amca 1963 yılında Sendikalar Yasası'nın çıkmasıyla sendika kurucuları arasında yer alır sendikamızın ilk genel sekreteri olur...

İsmail ASANER

Daha sonra Can bey tarafından düzenlenerek yayınlanan hatıratında, bütün fotoğrafların tarihli ve notluydu hatıralarını yazar mısın dediğimde 87 yasındaydı bilgisayar kullanıyor, dosya yapıyor, mail yoluyla bana yolluyordu...

Rahmetli İsmail Amca, Yılmaz Örnek, Süleyman Fıçıcı ve şimdi hayatta olan Adil Pilgir büyüklerimizle Sendika Şubesi'nde yaptığımız istişarelerde not alırdım. İyi ki belgelemişim 01.06.2020 günü bedeniyle birlikte bu tarih de sırlanacaktı toprakta...

O dönemde Falcon, Filith, Gotha, Şimolik, Magister, Oxford Dragon, Valrus Ahşap Kanatlı Tayyareleri Hainkel ve Fransız Brige, Avronson Bombardıman tayyarelerini bakımı yapıyormuş.

O tarihlerde pilotlar genellikle astsubaylardan (Gedikli) oluşuyor; subay pilot çok az. Dragon, Valrus uçuş tecrübeleri birliklerinden tayyarelerini almaya gelen pilotlarca yapılıyor. Bu pilotlardan biri de Halim Canko'dur... Oğlu Coşkun Canko Tayyare Tamir BaşUstası olarak emekli olup, Sanayi Çarşısı'nda UÇBAK isimli atelyesin kurar ve yıllarca zirai ilaçlama uçaklarının bakımını yapmıştır. Eskişehir'in ilk sivil havacılık kuruluşu diyebiliriz. O zamanlar tecrübe uçuşlarında pist olarak Ankara Yolu'nu kullanıyorlar... Belediyelerimizden Halim Canko adını bir sokağımıza vermelerini öneriyorum...

Tayyare Tamirhanesi'nin öncüleri olan bu büyüklerimiz bundan 10 sene önceye kadar Mayıs aylarının ikinci haftasında "Hikmet Buluşmaları" adı altında hep bir araya geliyorlardı; şimdi sağ olan bir kaç büyüğümüz kaldı.

Değerli Katılımcılar,

MMV-1 uçağı da, Nu.D.36 ve Nu.D.38 uçakları da Hava Kuvvetlerimizin envanterine girmez; onların yerine yukarıda saydığım, bazılarımızın adlarını bile ilk duydukları uçakların bakımıyla devam eder Eskişehir Tayyare Tamirhanesi faaliyetleri...

Daha sonraları pervaneli eğitim uçağı T-11 uçakları ve jet motorlu T-37, T-33, F-5, F-100 F-102 F-104, F-4 ve F-16 uçaklarının bakım ve onarımı yapılır.

Yaptığımız modernizasyon projeleriyle özellikle F-4, F 5 ve F16 uçaklarımızda yerlilik oranları artar, en üst seviyede onarım kabiliyeti kazandığımız uçaklar haline dönüşürler..

Bu tamirhanede 30 yıllık işçilik hayatımın sonlandığı 2015 yılında, bir zamanlar en emniyetli ve en etkili bildiğimiz F-4 uçaklarımızın emekli edilmesine çok üzüldük; züra F-4 uçakları iş yerimizin nicelik olarak en yüksek iş gücü oranına sahipti...

En çok üzüldüğüm ise, basın algısı yoluyla F-4 uçağının "Uçan Tabut" ilan edilmesiydi; sizin de zaten yakinen bildiği ayrıntısına girmiyorum.

Değerli Katılımcılar,

Bizler ücretlerimizi genel bütçeden alan, karşılığında üreterek oluşturduğumuz katma değeri milletin emanetine kazandıran teknolojik seviyesi yüksek işler yapıyorduk; bakım ve onarımının yaptığımız her ünitenin küçük bir parçası bile on binlerce dolar değere sahip olduğunun ve güç temin edilebildiğinizin bilincindeydik, hepimiz. Bu nedenle sadece seçkin değil, değerliydik de!

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi gelişim sürecinde, 1945 -1970 yıllar arasındaki iş kazalarında 10 personelimiz, 2007 yılında 1 personelimiz hayatını kaybederek şehit olurlar.

Bunlardan,

- Avronson tayyaresinin tecrübe uçuşu sırasında Bozüyük'te daga çakılarak Orhan İGOT, Ruhi Sakın, Muzaffer İstan 28 Kasım 1945 günü,
- F-86 uçağı meydan çalıştırması aşamasında hava alığı çekmesi sonucu İslam Tosun 10 Ekim 1956 günü,
- Karadeniz Radar kontrolü görevine giden C-47 nakliye uçağımızın düşmesi sonucu Rifat Çekici, Recep Hallı, Kasım Gökçan, Hamdi Cayıklı 19 Eylül 1958 günü,
- Sandalye Atelyesi'nde katapult patlaması sonucu Hüsnü Basmak 18 Eylül 1962 günü,
- Motor ustası Güner Candemir 03 Eylül 1970 günü,

şehit olur ve Vişnelik'teki Hava Şehitliği'ne defnedilirler. Hangar Kapısı'ndan 2007 yılında iş kazası sonucu şehit olan Üretim Destek Müdürlüğü personelini de bu kapsamda anmak gerekir.

Ruhları şad olsun bütün şehitlerimizin.

Belirttiğim bu gerekçeler nedeni ile 13 Temmuz gününün "Havacılık Endüstrisi Şehitleri" günü kabul ve ilan edilerek her 13 Temmuz günü İnönü ve Eskişehir'de düzenlenecek anma etkinliklerine katılım sağlamamız gerektiğini düşünüyorum.

Değerli Katılımcılar,

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları olarak müze olması umudu ile oluşumunu bizzat sağladığımız ve bugün park olan bu alana her geldiğimde heyecan ama biraz da tatlı hüznü beraber yaşarım. Girişte kaide üzerindeki 667 kuyruk numaralı F-104, 732 kuyruk numaralı F-100, 733 kuyruk numaralı F-86, 465 kuyruk numaralı F-4, F-5 ve T-33 uçakları, F-104 uçak kaidesinin altındaki F-5 uçağı drop tanklarını fark etmek ancak bizim ayrıcalığımız olduğunu gösterir.

Bunlar sadece uçak değil; bizim gibi Eskişehir Tayyare Tamirhanesi emektarları... En küçük perçinine kadar elimizin değdiği, çoğunda anısını taşıdığımız varlıklarımız...

Bu duygu ve düşüncelerle birlikteliğimizi devamını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Panel Konuşması" ~Zeliha AZİRET

"Birlik ve Vefa Buluşması"

Sayın Protokol, Değerli Çalışma Arkadaşlarım ve Sayın İzleyiciler...

Bugün sizlere çalışmaktan her zaman onur duyduğum 1. Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Bakım merkezinin 100. Kuruluş yıldönümü kapsamında gerçekleştirilen "Geçmişten –Geleceğe Birlik ve Vefa Buluşması" etkinliğinde yer almaktan duyduğum memnuniyeti belirterek sunumuma başlamak istiyorum.

1987 yılında Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Mühendisliği Bölümünden mezun olduktan sonra; 15 ocak 1988 tarihinde 1. Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Bakım Komutanlığı, Teknik yönetim Başkanlığı "Uçak Aviyonik Sistem Mühendisi" olarak mesleğime adım attım. Eskişehir Tayyare Tamirhanesi bünyesinde çeşitli birimlerde görev yaptıktan sonra 15 Temmuz 2011 tarihinde emekli oldum.

Daha sonra kendime ait "AZD Mühendislik" firmasını kurarak 10 yıl kadar süreyle Eskişehir sanayisi bünyesinde yer alan firmaların elektrik tesisat denetimleri ve yüksek gerilim işletme sorumlulukları yaptım.

Firmamı kapatmamı takiben, 1 yıl süreyle de TEI ye taşeron olarak hizmet veren BEMS - Toker İnşaat firmasında Elektrik Tesisat Kontrol Mühendisi olarak görev yaptım.

Hemen şunu baştan vurgulamalıyım. 1980-1990 lı yıllar görece olarak bugünlere göre gerek mühendis gerekse teknisyenler için işe girmenin daha kolay olduğu yıllardı. Ben de Toprak Kağıt yerine Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nde çalışmayı tercih etmiştim. Belki de hayattaki en büyük şanslarımdan biri bu tercihim olabilir.

Biri uçak nasıl havalanır? İlk akla gelen burada pilot ve uçaktır. Ama aslında bir uçağın havalanması için arkasında kusursuz bir sistemin olması gerekir. Bu sistem;

- Deneyimli personel
- Dokümantasyon,
- Üretim, planlama, süreç kontrol,

Teknoloji takip, teknolojik uyum gibi elemanlardan oluşur.

İşte her birimiz bu sistemin, bu gücün ve Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin birer parçasıydık.

Peki Eskişehir Tayyare Tamirhanesi nasıl bir kuruluş ve neler yapar?

- Jet uçakların görev yapabilmesi için; gerekli bakım, onarım ve modernizasyonunu sağlayan çok kritik bir teknoloji merkezidir.
- Türk havacılığının gelişmesinde; teknik gelişim ve tecrübeli eleman tedariği bakımından en önemli kaynaktır.
- Eskişehir'in tanınması ve ekonomik büyümesinde lokomotif kuruluşlardan biridir.

Bugün sizlere; mesleğinin başında yüksek teknolojinin kullanıldığı bir kurumda çalışmaya başlayan genç bir kadın mühendisin karşılaştığı zorluklardan, deneyimlerden ve kazanımlardan bahsedeceğim. Bundan sonrası sadece benim değil, hepimizin hikayesi.

Havacılık; teknik bilginin, itinanın, deneyimin ve teknolojinin sınırlarının zorlandığı bir sektör. Havacılık; ne ihmal ne de hata affeder.

1988 yılında Aviyonik sistem mühendisi olarak göreve başladığımda, "Aviyonik" terimi teknik literatürde sadece aşına olduğum bir tanım, uçak ise henüz seyahat bile etmediğim bir araçtı. Tecrübe eksikliğim en büyük dezavantajım, buna karşılık deneyimli askeri ve sivil çalışma arkadaşlarım, onların tecrübeleri ve çok gelişmiş dokümantasyon ise avantajlarımdı.

Sistem sorumluları olarak görevimiz; Hava Kuvvetleri bünyesindeki tüm savaş uçaklarının uçuş idamesini sağlamak amacıyla;

- Ortaya çıkan teknik problemlerin giderilmesi,
- Uçak aviyonik sistemlerle ilgili iyileştirme çalışmalarının geliştirilmesi ve koordine edilmesi,
- Uçuş faaliyetleri sırasında meydana gelen uçuş kumanda, iletişim, seyrüsefer sistem arızalarının giderilmesi,

olarak özetlenebilirdi.

Göreve başlamamın henüz 3üncü ayında (Nisan 1988); o günlerde yeni göreve başlamış meslektaşım Vuslat Yazıcı ile beraber iki uçağın uçuş kumanda arızası için görevlendirildik.

İlk kez göreve gitmemiz sebebiyle; kurye uçağına (ki o benim ilk uçağına binişimdir); zamanın Teknik Yönetim Başkanı ve Fabrika Müdürü bizi bizzat yolcu ettiler. Balıkesir'e inişimiz de ayrı bir olay oldu. Üs Komutanı bizi hemen makamına çağırdı. Çünkü kalacak yer bile sorundu, her şey erkek personele göre düzenlenmişti. Bu sorun bizim General Misafirhanesinde kalmamızla çözümlendi©

Arıza giderme işlemleri için yaklaşık 15 gün Balıkesir'de kaldık. Bu dönem hayatımın güzel olmasına rağmen en gergin dönemidir. Çünkü çok tecrübesizsin, görev çok riskli ve kritik. Geriye dönüp baktığımda emeklemeden koşmaya başlamışım. Çalışmalar sonunda arıza formunu kapatıp uçağı tecrübe uçuşuna gönderdik. O zamanlar yüzbaşı rütbesinde olan şefim sayın Servet Güden yüzbaşı ve değerli tecrübeli ekip arkadaşlarım benim en büyük şansım.

Uçağın kalkıştan dönüşüne kadar geçen süre hayatımın geçmek bilmeyen en uzun zaman dilimidir. Neyse ki ilk tecrübem başarı ile sonuçlandı.

Yine göreve başladığım ilk aylarda atölyelerden yapılmasını talep ettiğim birtakım işler; geleneksel alışkanlıklar nedeniyle amirim tarafından ilave olarak bilgilendirildikten yapıyordu. Bu da beni ciddi anlamda rahatsız ediyordu. Bunu da zamanla hallettik ve birlikte birçok başarılı çalışmalara imza attık.

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nde çalışmanın bize neler kattığını kısaca özetlersek;

- En temel olarak; yaşamımızı idame etmemizi sağlayacak geliri buradan sağladık.
- İş disiplini, sorumluluk bilincini, analitik düşünme yeteneğini dokümantasyonun önemini burada kavradık. Sonraki çalışmalarımızda; bu özellikler bizim tercih edilmemizin en önemli sebebi oldu.

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nde çalışmanın şehre ve ülkeye neler kattığını kısaca özetlersek;

- Dışa bağımlılığın azaltılmasında,
- Ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlanmasında,
- Binlerle ifade edilen sivil ve askeri personel istihdamı,
- 100 yıllık geçmişi ile Eskişehir'in Havacılık ve Savunma Merkezi olmasının sağlanması,
- Nitelikli teknisyen, mühendis ve üniversite şehri olmasında itici güç.
- Yan sanayi ve OSB'nin gelişmesini hızlandırmak.
- Şehre stratejik önem ve prestij kazandırmak

gibi katkılar sağlamıştır.

Katkıların artarak devam etmesi için şimdi ne yapmalıyız?

- Yeni teknolojileri deneyimli personelin bilgi birikimi ile destekleyerek dışa bağımlılığı azaltmak,
- Havacılık kurumları, firmaları ve üniversiteleri ile işbirliği yapmak,
- Yan sanayi ile daha güçlü entegrasyon,
- Ar-Ge merkezine dönüşmek,
- Uluslararası bakım üssü olmak için çalışmalar yapmak.

Geçmişte Başardık...

Gelecekte Daha Fazlasını Yapabiliriz!

Dinlediğiniz İçin Teşekkürler...

"Panel Konuşması" ~S. Sırrı KABADAYI

"Birlik ve Vefa Buluşması"

Değerli Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları ve Konukları,

Öncelikle Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin 100. Kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen birlik ve vefa buluşmasına davetiniz için çok teşekkür ederim.

Meslek lisesi öğrencilerine kapıların açıldığı 1986 yılından bu yana 4 bini uçak bakım alanı, 6 bini diğer alanlar olmak üzere 10 bin öğrenciye ilimizde en nitelikli mesleki eğitimin verilmesini sağlayan komutanından teknisyenine tüm Hava İkmal Bakım Merkezi (bugün 1'inci Hava Bakım Fabrikası) emektarlarına şükranlarımızı sunarım.

Aramızdan ayrılanlara Allah'tan rahmet, yaşayanlara sağlıklı uzun ömürler dilerim.

3308 Sayılı Kanun İle Mesleki Eğitimde Yeni Dönem

Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimi modern bir yapıya kavuşturmak amacıyla 1986 yılında 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nu çıkarılmıştır. Bu kanun ile mesleki eğitim daha sistemli ve denetimli, işgücü piyasası ile bağlantılı öğrenciye yeni haklar ve güvenceler sağlayan bir yapıya dönüşmüştür. Bu bağlamda mesleki eğitim sadece okulda değil, işletmelerde uygulamalı olarak yapılması zorunlu hale getirilerek çıraklık

eğitimi hukuki zemine oturtulmuş, mesleki eğitim merkezleri kurumsallaştırılmış, mesleki eğitim gören öğrencilere iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigorta yaptırılması ve ücret ödenmesi sağlanmış, meslek alanlarına göre standart eğitim programları ve süreleri merkezi olarak düzenlenmeye başlanmış, işletmelerde mesleki eğitim verecekler usta öğreticilik unvanı getirilmiştir.

Kanunun yürürlüğe girdiği dönemlerde meslek liseleri 3 yıl, teknik liseler 4 yıl süreliydi. 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren tüm liseler kademeli olarak 4 yıla çıkarıldı. 2014 yılında 6528 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu değişikliği kapsamında Teknik ve Endüstri Meslek Liseleri, Mesleki ve Anadolu Teknik Lisesi'ne dönüştürüldüler. Bu okulların bünyesinde Anadolu meslek ve Anadolu teknik programları oluşturuldu.

Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programı

Mevcut öğretim programlarına göre Anadolu meslek ve Anadolu teknik programının 9. ve 10. sınıflarındaki genel kültür dersleri ve meslek derslerinin haftalık ders saatleri sayısı aynıdır. 11. ve 12. sınıfta ise Anadolu meslek programlarında meslek dersleri, Anadolu teknik programlarında ise genel kültür dersleri ağırlıklı olarak verilmektedir.

Anadolu meslek programları son sınıf öğrencileri haftanın üç günü işletmede meslek eğitimi görmektedir. Halen 10 ve üzerinde çalışanı bulunan işyerleri çalışan sayısının yüzde 5'i kadar öğrenciye mesleki eğitim yaptırmak zorundadır. Meslek lisesi öğrencileri, gelecek eğitim öğretim yılından itibaren 11. Sınıfta da haftada iki gün işletmelere gidebileceklerdir.

Teknik lise öğrencileri işletmelerde meslek eğitimi uygulamalarını 10. ve 11.sınıfta yaz döneminde 40 işgünü staj yaparlar.

Uçak Bakım Alanında Eğitim Veren İlk Teknik Lise: Eskişehir Motor Anadolu Teknik Lisesi

F-16 uçak motorlarının bakım ve onarımını yapacak teknisyenlerin yetiştirilmesi amacıyla 1982 yılından itibaren Eskişehir Hava İkmal Bakım Merkezi Komutanlığı ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Turgut Reis Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi yöneticileri arasında çeşitli görüşmeler, yazışmalar ve toplantılar yapılmıştır.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın uçak bakım teknisyeni yetiştirecek teknik lise için yapılabilecek yardım ve destekleri belirten 1986 yılındaki yazıları üzerine Milli Eğitim Bakanlığı Eskişehir Motor Meslek ve Teknik Lisesi'nde Anadolu Teknik Lisesi programı altında uçak motorları bölümünün açılmasına karar vermiştir. İngilizce hazırlık sınıfı üzerine 4 yıllık eğitim verecek bölüm 1987-1988 eğitim öğretim yılında açılmış ve merkezi sınav puanı ile 24 öğrenci alınmıştır.

O dönemde Anadolu liselerine ilkökul sonrası yapılan sınavlarla öğrenci alınıyordu. Ortaokul sonrası ise askeri okullar, polis kolejleri, sağlık kolejleri gibi okullar sınavla sınırlı sayıda öğrenci alıyordu. Ortaokul sonrası öğrenci alan fen lisesi henüz Eskişehir'de açılmamıştı. Anadolu Teknik ve Meslek Liselerine giriş sınavı ile öğrenci alan Eskişehir'deki ilk okul Eskişehir Motor Anadolu Teknik Lisesi oldu. Bu bakımdan öğrencilerimiz çok başarılı öğrencilerdi. İçlerinde yedek listeden ve kontenjandan gelenler olsa da diğerlerine uyum sağlıyorlardı.

Öğrencilerimiz, genel olarak akademik yönden çok başarılı ve zeki öğrenciler oldukları için dersi ilgiyle dinlerler, diğer meslek lisesi öğrencilerine 2 saatte anlattığımız konuları onlara 1 saatte anlatırdık ve çok daha iyi kavrarlardı.

Hazırlık sınıfında öğrencilerimiz çok iyi İngilizce eğitimi alıyorlardı. Anadolu Teknik Programında 45 saat olan haftalık ders saatinin üçte ikisi sayısal ders ağırlıklı genel kültür dersleri, üçte biri ise meslek dersleriydi (Meslek lisesi programlarında bu oran tam tersidir.). Öğrencilerimiz lise fen kolu müfredatında yer alan tüm dersleri görüyorlardı. Öğrencilere ilk yıllarda öğrencilere sayısal dersler üniversite hocaları tarafından İngilizce olarak anlatılıyordu.

Hazırlık sınıfı sonrası 1988 yılının yazında Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen yetkililer, Hava İkmal Bakım Merkezi'nden katılan mühendislerle birlikte uçak motorları bölümünün öğretim programını (müfredat) hazırladık. O dönemin HİBM Jet Revizyon Müdürü Uçak Mühendisi Yüzbaşı Hüseyin SAN müfredat çalışmasına en fazla katkıyı sunan kişiydi. Müfredat mezunların Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda istihdam edilmesi düşünülen ve Hava İkmal Bakım Merkezi'nin imkan ve kabiliyetleri göz önünde bulundurularak hazırlanmıştı.

Motor Anadolu Teknik Lisesi'nde 1988-1989 eğitim öğretim yılında öğrenciler 1. Sınıfta genel kültür ve meslek dersleri dışında okulda temel becerilerin kazandırıldığı tesviye ve kaynak atölyeleri ile pistonlu uçak motorları atölyesinde eğitim gördüler. Pistonlu motorlar dersine girdiğim uçak motorları bölümü öğrencileri, meslek lisesi öğrencilerine iki saatte anlattığım ve kavratamadığım konuları 1 saatte kavıyorlardı. O çocukları ders anlatmak çok büyük bir zevk ve mutluluktur. Okul Müdürümüz Çetin Aktaş'ın 1 yıl önce uçak motorları bölümüne geçme teklifini öğrencilerle birlikte geçirdiğim bir dönem sonrası kabul ettim. Uçak Motorları öğretmenliğine geçmemle birlikte bölüm şefliği görevi de verilince sorumluluğum çok daha fazla arttı. Artık bölüm ve çocuklar için ne yapılması gerekiyorsa yapacaktım.

Okulda 2., 3. ve 4. Sınıfta öğrencilerimizin eğitim göreceği atölyeler kurulmamıştı ve herhangi bir donatımız bulunmuyordu. Yapılacak tek şey, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın uçak motorları bölümünün açılması ile ilgili olarak 1986 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderdiği yazıyı ilgi tutarak protokol imzalamaktı. 1989 yılında Eskişehir Valiliği öncülüğünde HİBM ile Okulumuz arasında protokol imzalandı. Artık öğrencilerimiz 2. Sınıf atölyelerini HİBM'de görebileceklerdi.

HİBM tarafından öğrencilere Dövme Atölyesi'nde bir derslik ve soyunma odası verilmişti. Öğrenciler haftada iki gün HİBM'de atölye ve meslek derslerini görüyorlardı.

Otomotiv bölümü öğrencisi olarak lisans eğitimimizde haftada 4 saat 1 dönem gaz türbinleri dersi görmüştük. Uçak motorları ve uçaklarla ilgili aldığımız bir eğitim yoktu. Uçak motorları müfredatının ancak üçte biri kadar bilgimiz vardı. Bu eksikliğimizi tamamlamak üzere hem teorik hem pratik eğitim almalıydık ki öğrencilerimize yararlı olabilelim.

Bunun için önce THY ile görüşerek kurslarına katılma imkanı sağladım ve orada iki kursa katıldım. Daha sonra Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın teknik ve yabancı dil kurslarına katılmak için Dönemin Komutanı Fazıl Aydınmakina generalimizin de destekleriyle olur aldık. 1990 yılında 3'er aylık uçak motor temel ve J-79 motor eğitimine, 1991 yılında HİBM'de 9 aylık İngilizce eğitimine katıldım. Daha sonra bu kurslara 1991 yılında Fevzi Çakmak Mahallesinde açılan Anadolu Teknik Lisesi'ndeki uçak elektroniği bölümü öğretmenleri de katıldılar.

İlk dönem öğrencilerimiz ile uygulamalı eğitim yaptırdığımız her atölyede mühendis ve teknisyenlerden bilgi ve doküman alıyor ve öğrencilere ilgili atölye konuları hakkında bilgi veriyorduk. İlk dönem öğrencilerimizle bizde öğrenci olmuştuk. İkinci ve üçüncü dönem öğrencilerinde bilgilerimiz daha pekişmiş oldu. HİBM'deki mühendislerin, teknisyenlerin biz öğretmenlere ve öğrencilere bilgi ve tecrübelerini aktarmadaki isteklerini, heyecanlarını ve özverilerini hep takdir ettim. Bizlere ve öğrencilerimize verdikleri teorik ve pratik eğitimleri başka hiçbir yerde alabilmemiz mümkün değildi. Bu bakımdan o dönemde bizimle ve öğrencilerimizle bilgilerimizi ve tecrübelerimizi paylaşan herkese minnettarım.

Bazı Komutanlarımız bu öğrencilerin yetiştirilmesi ile o kadar ilgiliydi ki son sınıfta öğrencilere bitirme tezi verip sunumunu yapıyordu.

Bize HİBM'nin kapılarının açılmasını sağlayan ve HİBM'deki mesleki eğitimlerin en iyi bir şekilde yürütülmesini sağlayan Komutanlara ve ilgili yöneticilere 1997 yılında Dönemin Bakanı Köksal TOPTAN'dan takdirname verilmesini sağlamış ve HİBM'de tören yapmıştık.

Öğrencilerimiz HİBM'de atölye eğitimi gördükleri 3 yıl süre içinde başta Jet Revizyon Atölyeleri olmak üzere Aksesuar ve Uçak atölyelerinde eğitim görüyorlardı.

Ayrıca 2. ve 3. Sınıfta öğrencilerimizin birçoğu yaz stajlarını HİBM'de yapmışlardır.

Sabiha Gökçen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü Dönemim

Şu anki adı Sabiha Gökçen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olan 1991 yılında Anadolu Teknik Lisesi'nde uçak elektroniği bölümünden sonra 1995 yılında uçak-gövde motor bölümünün açılmasıyla Motor Anadolu Teknik Lisesi bünyesindeki uçak motorları bölümünün kademeli olarak kapatılması kararı alındı. 1997-1998 yılında son öğrencileri mezun oldu.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2010 yılında okul müdürlerine uyguladığı rotasyon sürecinde havacılıktaki geçmiş bilgi ve tecrübelerimi ortaya koymak ve uçak bakım alanı eğitiminin niteliğini artırma düşüncesiyle Sabiha Gökçen MTAL'yi kendi isteğimle müdür oldum.

1 adet F-104, 1 adett-33 uçağı, 2 adet J 79 , 1 adet J 85 motoru ve bunlarla birlikte birçok uçak ve uçak motor parçası HİBM HEK depolarından verildiği halde uçak gövde-motor ve uçak elektroniği dalları öğrencilerinin ilk sıftan sonra HİBM atölyelerine eğitime gittiğini öğrendim.

HİBM bizim için eşsiz bir fırsattı. Ancak Okulumuzda uygulamalı olarak uçak bakım eğitimlerini de yapabilmeliydik. Bu hedefi gerçekleştirmek için Okula 5 yıl içinde bugünkü değeriyle yaklaşık 80 milyon liralık eğitim aracı, eğitim seti ve ekipman aldık. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan 3 qdet eğitim uçağı temin ettik. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün SHY-147 kapsamında B.11 ve B2 kategorilerinde Tanınan Okul belgelerini aldık, hem de kuruluştan itibaren öğretim programımızı destekleyen bir Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarı olan, zamanın Sivil Havacılık Genel Müdür Yardımcısı Can EREL'in elinden... Okulun onaylı bakım eğitimi kuruluşu olmasını sağladık. Görevlendirdiğimiz deneyimli usta öğreticilerin de desteğiyle müfredatta yer alan tüm konuların eğitimini uygulamalı olarak verebilme kabiliyeti kazandık.

Okulumuzun bazı binalarının depreme karşı riskli olduğunun anlaşılması üzerine güvenlik zaafalarının da bulunduğu Fevzi Çakmak Mahallesinden Aşağısöğütönü Mahallesi'ne yaptırdığımız yeni kampüsüne taşındık.

Yaz stajları dışında HİBM'ye bağımlılığımız kalmadı. Hatta Uşak Üniversitesi ile protokol yaparak öğrencilerinin yapamadıkları uygulamaları Okulumuzda yapabilmelerini sağladık.

Hava İkmal Bakım Merkezi'nin Havacılık Mesleki Eğitimine Katkıları

Uçak Bakım Alanı Atölyelerinin Donatımı: Uçaklar, uçak motorları, uçak ve uçak motor parçaları, eğitim araçları, eğitim setleri, BTK malzemeleri, çeşitli el aletleri, ölçme araçları.

Uçak Bakım Alanı Öğretmenlerinin Eğitimi: Alanda görevli öğretmenlerin Hava Kuvvetleri Komutanlığı bünyesindeki birimlerde teknik ve İngilizce eğitimleri, öğretmenlerin HİBM'de işbaşı eğitimleri

Öğrencilerin Eğitimi: Sayıları 4 bini geçen öğrencinin müfredatta yer alan atölye ve meslek dersleri eğitimlerinin HİBM atölye ve dersliklerinde yapılması, usta-çırak eğitimi yoluyla öğrencilerin yetiştirilmesi.

Öğrencilere Staj İmkânı Sağlanması: Her yıl yaklaşık 150 öğrenciye yaz stajı fırsatı verilmesi(Ayrıca 150 civarında üniversite öğrencisine). Sertaç Erdem ŞEN 2. Dönem uçak motorları bölümü öğrencimizdi. Amcası Nadir ŞEN o dönemde gizlilik ve güvenlik gerekçesiyle Ankara'dan izin alamamış ve TEI'de staja kabul edememişti.

İşletmelerde Meslek Eğitimi Uygulaması: 3308 sayılı Kanun kapsamında 12. Sınıf öğrencilerine mevcut çalışan sayısının yüzde 5'i kadar öğrenciye (Bu yıl 85 öğrenci) haftada 3 gün İME yaptırılması.

Öğrencilerin HİBM Sosyal İmkanlarından Yararlandırılması: Öğrencilerin HİBM'de öğle yemeği, spor ve dinlenme tesisi, kütüphane imkanlarından yararlanması.

Okulumuzun Etkinliklerine Üst Düzeyde Katılım ve Destek: Okulumuzda yaptığımız havacılık ile ilgili etkinliklere, mezuniyet törenleri, mezuniyet günleri, kariyer günleri gibi etkinliklere yüksek düzeyde katılım.

Eğitim Dokümanı sağlanması: Uçak bakım alanı öğrencilerine ve öğretmenlerine ter türlü eğitim amaçlı dokümanın ücretsiz verilmesi.

Mezunların İstihdamı: 1990'lı yıllardan itibaren HİBM'de 400'den fazla uçak bakım alanından mezun öğrencimizin istihdamı sağlanmıştır.

Eskişehir'de uçak bakım alanında öğrenim görmüş 4 binden fazla mezunumuz, Hava İkmal Bakım Merkezi'nde sağlanan imkanlarla alanlarında çok iyi yetişmiş teknisyen olarak askeri ve sivil sektörümüzde, ağırlıklı olarak mühendis olarak yurt içinde ve yurt dışında alanlarında başarıyla görev yapmaktadır.

Gurur abidemiz Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin nice yüzyıllara erişmesini gönülden diler, tüm katılımcılara en içten sevgi ve saygılarımı sunarım.

"Panel Konuşması" ~Fuat KESKİN

"Birlik ve Vefa Buluşması"

Değerli Komutanların Ve Sevgili Emekli Arkadaşlarım,

Hepiniz hoş geldiniz, kısaca kendimi tanıtayım ismim Fuat keskin

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi (EİBM) tarafından 17 Ağustos 1967 günü açılan sınava girdim ve kazandım. Henüz 17 yaşında iken, Uçak Tamir Atölyesinde işe başladım; bu atölyede 25 sene çeşitli kademelerde çalıştıktan sonra 3 sene de Ar-Ge Müdürlüğünde görev yaptım.

İş yerim beni dokuz ay İzmirli Nisan okuluna İngilizce kursuna gönderdi; daha sonra Amerika'ya 5,5 ay şehit metal leeut kursuna gönderildim. İki kursu da başarılı bir şekilde bitirdim ve iş yerime döndüm.

Uçak Ar-Ge Şubesinde çalışırken, 1995 yılında çıkan kanunla kamu işyerlerinde 25 sene hizmetinin yılını dolduranların emekli edilmesi dolayısıyla 181 arkadaşımın birlikte emekli edildik.Emekli edenlerin içinde çok deneyimli ve liyakatlı arkadaşlar vardı; toplam 28 senelik hizmetimle 46 yaşında emekli olduğunda boş durmam mümkün olmadı; özel sektörde çalıştım ve ikinci defa tam emekliyim...

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları grubunun oluşturulduğu anlatıldığında ben de bu gruba katıldım. Osman bey, bugün için Eskişehir Tayyare Tamirhanesi konusunda bir anı anlatmamı isteyince kabul ettim...

Tabii ki 28 sene çalıştığım bir yerde çok anılarım var ve ben bunlardan size çok ilginç olan, "Kıbrıs Barış Harekatı" hakkında olanı sunacağım.

Biliyorsunuz yıllarca Kıbrıs'taki Rumlar Soydaşlarımıza zulüm ve katliamlar yapmışlardı; bunlardan biri de şehit edilen ve Eskişehir Orduevi önünde heykeli olan Yüzbaşı Cengiz Topel'dir

Sonunda Bülent Ecevit hükümeti Kıbrıs'a Barış Harekatı yapılmasına karar verir ve hazırlıklar başlar; biz de atölyemizin camlarına karartma yapmak için boya yaptık atölyede çift vardiya çalışmaya başladık ben de vardiya şefliği yapıyordum.

15 arkadaşımın on Dokuzlu roket atarız tamir ediyorduk. ABD ambargo uyguladığı için malzeme ve teşkilat sıkıntımız vardı. Bu roketatari kullanamayalım diye parçalayarak makine kimya endüstri kurumuna göndermişti, ABD... Biz o parçalardan faal gruplar haline oluşturarak birliklere gönderdik.

O gün, 20 Temmuz 1974 günü sabah altı sularında Başbakan Bülent Ecevit radyodan Allahın izniyle kan dökülmeden Kıbrıs'a çıkıyoruz şeklinde anons geçiyordu... tüm arkadaşlar bu haberi dinlerken heyecanlandık tüylerimiz diken-diken oldu gözlerimiz doldu

Sabah saat 8:00'de mesaiye gelirken herkes heyecan içindeydi; daha sonra dinlenmem için bizi evlerimize gönderdiler, ama heyecandan uyumak ne mümkün?!

Akşam beş civarı kapı zili çaldı; askeri jiple Coşkun abi gelmişti... "Hayırdır!" dedim "Hazırlan görevi gidiyoruz!" dedi...

Akşam yedi civarında iki ekip ve 47 uçağına içinde önce Antalya'ya indik...Burada görevden dönen F100 uçakları var; bazıları pisten çıkıp toprağına girmiş... Birinci ekip bunları kurtaracak...

Biz Coşkun abiyle, başka bir ekip olarak Adana İncirlik Üssü'ne gece 00:30'da indik; hava 45 derece, çok sıcak; yanıyor sanki.

Harekat Komutanı kurmay albay bizi karşıladı. Yaralı uçaklar olduğunu ve bunların en kısa sürede onarılmasını emretti.

Bir uçağın kanat alt kısmında 40 50 santim delik açıldığını görünce pilotun uçağı nasıl indirdiğini şaşırmiştık.

Sabaha kadar çalışıp bu uçağa harp basar onarımı yaparak filosuna teslim ettik

Daha sonra 5-6 mermi yarası almış uçakları da gece gündüz çalışarak filolarına teslim ettik

İncirlik'te on gün kalarak görevimizi tamamladık ve daha sonra Antalya'daki uçaklara yardıma gittik. Buradaki uçakların burunlarını söküp C-47 uçağı ile Eskişehir'e getirdik onları tamir ettikten sonra uçaklara yeniden takılmak üzere tekrar Antalya'ya gönderdik...

Arkadaşlar savaş gerçekten çok kötü ve ben tarlalarda, ranzalarda, sandık üzerinde uyuduğumuz o günleri yaşadım. Pilotlar her zaman hazır olmaları için uçak kanatları altında uyurlardı...

Adana ve özellikle Antalya halkı çok yardımcı oldular bizlere; böyle durumlarda normalden çok daha duygusal ve çok daha vatanseverdir.

Mustafa Kemal ATATÜRK "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" derken barışın ne kadar değerli olduğu olduğunu anlatmıştır; yeniden hatırlamak ve sürekli hatırlanmasını isterim

Kısaca bu anı dinlediğiniz için teşekkür ederim

İletişim Araçlarında....

Birlik ve Vefa Buluşması
"Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin 100'üncü Yılı"

Anka: "[Tayyare Tamirhanesi Emektarları, Tepebaşı'nda Buluştu](#)"

Eskişehir.Net: "[Eskişehir'de Tayyare Tamirhanesi'nin 100. Yılında Vefa Buluşması](#)"

Gazete26: "[Eskişehir'de Hava İkmal Bakım Merkezi'nin 100. Yılına Özel Program](#)"

Milli İrade: "[Türk Havacılığının 100 Yıllık Çınarları Tepebaşı'nda Buluştu](#)"

Net26: "[Eskişehir'de Tayyare Tamirhanesi'nin 100. Yılına Vefa Buluşması](#)"

Sakarya: "[Türk Havacılığına Değer Katanlar Eskişehir'de Buluştu](#)"

Son Haber: "[Eskişehir'de 100 Yıllık Havacılık Mirasına Anlamlı Buluşma](#)"

Şehir Gazetesi: "[Eskişehir'de Tayyare Tamirhanesi Emektarları Birlik ve Vefa Buluşması](#)"